

Tytuł:

**Naukowcy i wynalazcy 20-lecia.
Tworzenie fotokastów na tablecie**

Autor/ka:

Sylwia Żółkiewska

Grupa docelowa:

uczniowie klas 5-8 Szkoły Podstawowej (dla klasy 5 można uprościć scenariusz np. wybierając tylko 1 nazwisko najbardziej znanego naukowca do opracowania przez każdą z grup)

Poziom trudności ze względu na zastosowane narzędzia cyfrowe i multimedia:

5/5

Czas:

120 min (2 godziny zegarowe)

Tagi

fotokast, storytelling, narracja, fabuła, narrator, audio, scenopis, scenariusz, planowanie, projekt, praca w grupie, FilmoraGo, iMovie

Kluczowe pytania:

Czym jest fotokast?

Jak go stworzyć?

Kim byli najślynniejsi naukowcy i odkrywcy XX-lecia międzywojennego?

Cel zajęć:

Rozwinięcie kreatywności i zachęcenie do tworzenia fotokastów, poprzez praktyczne wykorzystanie nabytej podczas warsztatów wiedzy i umiejętności, zachęcenie do wspólnej pracy nad projektem i poznawania polskiej nauki i kultury międzywojnia.

Główne założenie zajęć:

Podczas zajęć uczestnicy poznają postaci naukowców i odkrywców międzywojnia na podstawie archiwów FINA. Przy okazji dowiedzą się, jak tworzyć angażujące narracje i czym jest storytelling. Następnie w grupach stworzą szkic scenariusza, na podstawie którego zmontują na tabletach fotokast przedstawiający ciekawą historię z życia wylosowanej postaci.

Metody pracy:

Pokaz, dyskusja, prezentacja, ćwiczenia praktyczne, praca na tabletach lub smartfonach

Materiały niezbędne do przeprowadzenia zajęć:

- tablety lub smartfony (wystarczy 1 na 3-5 uczestników)
- kartki A4, kredki/mazaki/długopisy do notowania
- bezpłatna aplikacja FilmoraGo, iMovie lub podobna, która jest bezpłatna i służy do szybkiego montażu
- rzutnik multimedialny, komputer, głośniki,
- karteczki z nazwiskami do rozlosowania

Uwaga! Należy zapewnić możliwość swobodnego nagrywania głosu: kilka oddzielnych pomieszczeń lub niewielkich sal.

Przebieg ćwiczeń (orientacyjny czas trwania poszczególnych działań):

1. Przywitanie, przedstawienie tematu zajęć, przedstawienie się uczestników ew. pytania czy byli już w FINA i czy wiedzą, czym zajmuje się instytut. Uczestnicy przedstawiają się, mówiąc swoje imię. *Jeśli prowadzimy zajęcia szkolne i uczestnicy się znają, można przejść od razu do punktu 2. (7 min)
2. Prowadzący wprowadza w temat zajęć. [Może powiedzieć, czym różni się odkrycie naukowe od wynalazku](#). Pyta, czy według uczestników odkrycia naukowe i wynalazki są dla nas ważne? Jeśli tak, to dlaczego? Czemu i komu one służą? W jaki sposób? (5 min)
Dyskusja może być prowadzona poprzez aplikację Jamboard lub Padlet.
3. Prowadzący pyta, czy uczestnicy kojarzą nazwiska naukowców i wynalazców? Jeśli tak, to jakie? Czy uważają, że kobiet i mężczyzn, którzy dokonali ważnych odkryć jest tyle samo? Jeśli nie, to dlaczego? (można [wspomnieć, że dopiero pod koniec XIX wieku kobiety mogły studiować na niektórych uniwersytetach](#), a wcześniej rola kobiet w nauce była dość ograniczona). (7 min)
4. Prowadzący przedstawia zadanie na dziś: uczestnicy w grupach będą tworzyć na tablecie lub smartfonie **fotokasty**, dotyczące wybranej/wylosowanej postaci naukowca.

Fotokast to połączenie zdjęć i dźwięku, forma cyfrowej, multimedialnej opowieści. Może zawierać fragmenty filmów lub animacji. To angażujący sposób opowiadania historii.

Można pokazać wybrane fotokasty lub ich fragmenty:

- Zabawny fotokast na temat prawa Archimedesesa (1:28) w j. polskim: https://www.youtube.com/watch?v=VEIUly_EQ8M
- Biografia Isaaca Newton (3:31) w j. angielskim: <https://www.youtube.com/watch?v=PCxP24qj2UQ>
- Biografia Alberta Einsteina (3:46) w j. angielskim: <https://www.youtube.com/watch?v=KyjQJBDD5V4>
- Biografia Mikołaja Kopernika (3:15) w j. polskim: https://www.youtube.com/watch?v=N_mVXHI8li0

Prowadzący tłumaczy, jak stworzyć fotocast krok po kroku:

KROK 1. Poznanie tematu, w tym przypadku biografii danej postaci np. poprzez

portal www.biogramy.pl i wyszukiwarki.

KROK 2. Opracowanie krótkiego scenariusza opowieści i tekstu narratora (nie więcej niż 5-6 zdań,) opowiadającego o danej postaci lub ciekawym wydarzeniu z jej życia)

Podpowiedź

Do opowiedzenia historii może przydać się modelu Kenna Adamsa („The Art of Spontaneous Theater”), wykorzystywany jest między innymi w filmach wytwórni Pixar:

1. **Dawno dawno temu...**(wprowadzenie postaci bohatera, wskazanie czasu i miejsce)
2. **Każdego dnia...**(pokazanie codziennego życia bohatera)
3. **Pewnego dnia...**(wydarzenie, zaburzające rutynę; pojawia się problem i cel)
4. **Z tego powodu...**(wprowadzamy przeszkody, jako konsekwencję zaburzonej rutyny)
5. **Także z tego powodu...**(kolejne przeszkody, przygody i problemy)
6. **Aż wreszcie...**(opowieść kończy się rozwiązaniem)
7. **Od tego czasu....**(konkluzja - co się zmieniło w życiu bohatera lub w jego otoczeniu)

KROK 3. Znalezienie i pobranie na tablet lub smartfon 5-6 zdjęć, ilustrujących tekst narratora w sposób poważny, zabawny lub abstrakcyjny. Należy korzystać ze zdjęć archiwalnych, znajdujących się w [domenie publicznej](http://domeniepublicznej) i/lub ze zdjęć współczesnych np. z portalu www.pixabay.com

KROK 4. Przygotowanie fotocastu, składającego się z archiwalnych zdjęć i nagrań audio w aplikacji FilmoraGo.

Podpowiedź: aby to zrobić, należy najpierw umieścić w FilmoraGo zdjęcia, wydłużyć czas ich trwania do 10 sekund/zdjęcie i do każdego zdjęcia dograć zapisany wcześniej tekst (1 zdanie na 1 zdjęcie)

Prowadzący może zaproponować wspólne obejrzenie fragmentów tutorialu aplikacji FilmoraGo: <https://www.youtube.com/watch?v=2G6O-W61q5k> (7:16).

(10 min)

5. Uczestnicy dzielą się na 4-5 zespołów (3-5 osobowych), wybierają lidera zespołu i losują postaci (do wyboru z poniższej listy) np.:

[Maria Skłodowska-Curie](http://www.biogramy.pl/a/biografia/maria-salomea-sklodowska-curie-curie) (fizyczka, chemiczka):

<http://www.biogramy.pl/a/biografia/maria-salomea-sklodowska-curie-curie>

Ignacy Mościcki (chemik): <https://www.biogramy.pl/a/biografia/ignacy-moscicki-prezydent-wiesz>

Stefan Banach (matematyk): <http://www.biogramy.pl/a/biografia/stefan-banach-wiesz#text>

Henryk Zygański (kryptolog): <http://www.biogramy.pl/a/biografia/henryk-zygalski-matematyk-wiesz#text>

[Jakub Parnas](http://ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/jakub-karol-parnas) (biochemik): <http://ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/jakub-karol-parnas>

[Ludwik Hirszfild](http://ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/ludwik-hirszfild-lekarz-mikrobiolog-wiesz) (biolog): <http://ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/ludwik-hirszfild-lekarz-mikrobiolog-wiesz>

[Józefa Joteyko](http://ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/jozefa-joteyko) (psycholog, pedagog):

(5 min)

6. Uczestnicy w grupach na podstawie materiałów archiwalnych poznają dzieje danej postaci i wybierają wydarzenie/przygodę/ciekawostkę z jej życia z lat 1920-1939.

(25 min)

7. W grupach opracowują szkic scenariusza i spisują go na kartce oraz wybierają materiały archiwalne, które posłużą do zilustrowania tekstu **narratora**.

(10 min)

8. Na podstawie szkicu scenariusza zespoły tworzą 1-2 minutowy **fotokast w programie FilmoraGo**. Do każdego punktu opowieści dodają zdjęcie, dokument lub grafikę i w tle nagrywają **głos narratora** (audio), opowiadający fragmenty historii.

(30 min)

9. Prezentacja - prowadzący pokazuje filmy na rzutniku lub monitorze. W przypadku FilmoraGo należy je najpierw pobrać na urządzenie mobilne i przesłać na dysk Google. Uczestnicy mogą także prezentować fotokasty na swoich tabletach.

(12 min)

10. Podsumowanie - prowadzący może zapytać, jacy naukowcy i wynalazcy wywarli na uczestnikach największe wrażenie? Czy uczestnicy mają pomysły na kolejne fotokasty o innej lub tej samej tematyce? (5 min)

11. Zakończenie, zachęcenie do odwiedzenia FInA ponownie, pożegnanie. (4 min)

Możliwe modyfikacje:

Powyższy scenariusz można przeprowadzić w oparciu o inne postaci historyczne: pisarzy, aktorów, sportowców itd.

Gdy jest więcej czasu, zamiast zdjęć można narysować komiks o danej postaci, sfotografować go i w FilmoraGo połączyć w fotocast.

Dodatkowe informacje:

Czym jest fotokast: <https://blogiceo.nq.pl/szkola2zero/fotocast-co-to-takiego/>

Tutorial programu FilmoraGo: <https://www.youtube.com/watch?v=2G6O-W61q5k>

Czym jest domena publiczna: https://pl.wikipedia.org/wiki/Domena_publiczna

Piramida G. Freytaga, czyli sposób na tworzenie angażujących narracji:

(<https://www.hbrp.pl/b/nieodparta-moc-storytellingu-jako-strategicznego-narzedzia-biznesowego/1BDQj23gl>)

<http://paul-is.blogspot.com/2012/09/freytags-triangle-star-wars-iv-new-hope.html>